

Latgaliešu valodas digitālie resursi: paveiktais, klupšanas akmeņi un iespējas

Antra Kļavinska (RTA)

CLARIN-LV konference "Jaunākie valodas resursi un rīki digitālajām humanitārajām zinātnēm"
Rīga, 12.09.2023.

Mūsdienu latgaliešu tekstu korpusss

MuLa2022 (RTA, LU MII)

<https://korpuss.lv/id/MuLa2022>

CONCORDANCE

Mūsdienu latgaliešu tekstu korpusss 2022

simple volūd* 7,372 (2,637.65 per million)

☐ Details

☐ Left context

☒ KWIC

☐ Right context

41	☐		doc#18 icei. </s><s> Tys, ka vīnā ticeibā kristeiti, ka runoj vīnā	volūdā	, nīmoz nanūzeimej, ka ir vīnāidi raksturi, vīnāidi plani i;	
42	☐		doc#19 :lopys, kuruos redzamys tyvuoku i tuoļuoku slaveneibu	volūdys	, bādys i prīca, eisuk sokūt – melodramys. </s><s> Nē	
43	☐		doc#20 zykantim. </s><s> Albumā īkļautys dzīsmis septeņuos	volūduos	, partū ka bez aizaraušonys ar muzyku Laurai ir lela intī	
44	☐		doc#22 idz 2013. godam. </s><s> Gruomotys teksts ir vairuok	volūduos	, tymā skaitā latgaliski. </s><s> Īvoda tekstu ir sarakste	
45	☐		doc#25 vērēs? </s><s> Nabeja, ka latgalīši lobuoki, ka jim divi	volūdys	? </s><s> Cikom mozi bejom, mes ituo nasaprotom. </	
46	☐		doc#26 ;, vārā jamams. </s><s> Nu vaidiešonys par mierstūšū	volūdu	klasiskā izpratnē ite nav ni smokys, dreīžuok aicynuoju	
47	☐		doc#26 :ratnē ite nav ni smokys, dreīžuok aicynuojums naturēt	volūdu	zam akmiņa, aplīcynuojums sovai atbīdeibai pret tāva	
48	☐		doc#27 ēdēt mīrā, taisa latgalīšu pasuokumus, latgalīšu rokstu	volūdys	nūdarbeibys. </s><s> Mes vairuok pazeistami palykom	
49	☐		doc#27 pā ar LgSC draugim asam izveiduojuši spēlis latgalīšu	volūdā	, kai, pīmaram, „Latgalīšu Alias”, ar kuru izklaidejam se	
50	☐		doc#27 :knis biroja vadeituoja) profilā afišu par latgalīšu rokstu	volūdys	nūdarbeibom, kas nūteik Rēzeknē. </s><s> Aizraksteju	
51	☐		doc#27 ari sapyns pīsapiļdeja i Jelgovā nūtyka latgalīšu rokstu	volūdys	nūdarbeiba. </s><s> Kaida beja suokūtnejuo atsauceit	
52	☐		doc#27 i studenti uztver latgalīšus Jelgovā? </s><s> Latgalīšu	volūdu	iz īlys tikpat kai navar dziedēt, bet, kod teik dziedāta, i	

VPP projekts "Humanitāro zinātņu digitālie resursi" (VPP-IZM-DH-2020/1-0001)

CLARIN-LV konference "Jaunākie valodas resursi un rīki digitālajām humanitārajām zinātnēm"
Rīga, 12.09.2023.

Mūsdienu latgaliešu runas korpus

MuLaR (RTA) <https://mularkorpuss.rta.lv>

MuLaR

Korpusu ▾ Statistika ▾ Par ▾ Palīdzība [ltg lv en]

Query: [word='tāv.*'%c]
Number of results: 226

Recording

Transcription

▶ 0:00 / 0:00 — 🔊 ⋮

kod bija vēļ da vaidim **tāvi** kod bija pačti pi kāzna taidš sataiseits rots stuovēja tū rotu grīž i ai rūku tur

Download

Playback speed

F216- xxxx	Personas ID:	unknown	Dzīmšanas gads:	f Dzimums:	Krasnojarska	Place: ☐
R Source:						

da da muote ai **tāvu** stuostēja jei tī nabeja nazyna

F216- xxxx	Personas ID:	unknown	Dzīmšanas gads:	f Dzimums:	Krasnojarska	Place: ☐
R Source:						

▶ 0:00 / 0:00 — 🔊 ⋮

par kū i Blaumaņš Indrānūs rakstē i Dostojevskis **Tāvūs** i dālūs

M314- 1966	Personas ID:	1966	Dzīmšanas gads:	m Dzimums:	Rezekne	Place: ☐
---------------	-----------------	------	--------------------	------------	---------	---------------------------------

VPP projekts "Humanitāro zinātņu digitālie resursi" (VPP-IZM-DH-2020/1-0001)

VPP projekts "Latviešu valodas daudzveidība laikā un telpā (LADI)" (VPP-LETONIKA-2021/4-0003)

Latgaliešu tēzaurs (konceptijas izveide) (RTA, LU MII)

The screenshot shows the website arbavarsija.ltg.tezaurs.lv/pasauls. The search bar contains the word "pasaule". The main content area displays the entry for "pasaule" with its grammatical forms and definitions.

pasaule Locīšana

	Vsk.	Dsk.
Nom.	pasaule	pasaule
Gen.	pasaulei	pasaulei
Dat.	pasauleim	pasauleim
Akuz.	pasaule	pasaule
Lok.	pasaulei	pasaulei

pasaule Locīšana [LLD 2013, Bērkalns 2007]

pasaule sieviešu dzimte [LLD 2013, Bērkalns 2007, Strods 1933]

pasaule sieviešu dzimte [LLD 2013]

- parasti formā: vienskaitlis Pasaule; matērijas eksistences formu kopums; arī Visums, kosmos. ✚
▼ Piemēri: *Pasaule stabilitāti i sakarotību mazajam Jūņam nūsaka tradicionālais pasaule koka modeļs.*
- parasti formā: vienskaitlis Zemeslode, galvenokārt tās vārds, ar visu, kas uz tās atrodas. ✚
▼ Piemēri: *Kai jau vjurs iz pasaule, ti ir ļauds, kas dzelvoj viņ šudindānā, a ir taidi, kas vjurs lāiku atguodaj ori par reitānu.*
- Sabiedrība, cilvēku grupa, arī cilvēce.
▼ Piemēri: *"Dzeiweiba", Sperga lize, Dzeiweiba, 2014*
 - Pasaule vjysa zyna, pasauleim oca nāizbuozsi.*
- formā: vārds īpašības vārda nozīmē, ģenitīvs, vienskaitlis Tāds, kas aptver visu zemeslodi un tās iedzīvotājus vai lielu zemeslodes daļu un tās iedzīvotājus. ✚
▼ Piemēri: *Tā, kai maori vītu nūsauca vasaļā teikūmā, vēļ saistāduok ruoda Ģinesa pasaule rekordu gruomātā tykuļais Zīmeļu solys kols.*
▼ Stabili vārdu savienojumi: *Aizocu pasaule; Pasaule kars. Pasaule pluovs.*

NORMATĪVAIS KOMENTĀRS: Latgaliešu pareizrakstības noteikumi: 2.1.2.2. Otrās deklinācijas lietvārdu vienskaitļa nominatīvā raksta galotni -s; akmiņš, bolūds, dzelzs, pasaule, suns, suols vai galotni -is: greisils, gruobeklis, kauslis.

AVOTI: LLD 2013, Bērkalns 2007, Strods 1933, Kiv

On the right side of the page, there is a sidebar with the following text: "Pieslēdzies kā [antra.klavinska](#) ✚", "Datubāze: ltg_lv", "Lietotne: 2023-07-26 14:41", "Darba versija", and buttons for "Rediģēt", "Pievienot šķirklis", "Korpusu piemēri", "Nejaus šķirklis", and "Vaicājumi".

VPP projekts "Atvērtas un FAIR principi atbilstošas digitālo humanitāro zinātņu ekosistēmas attīstība Latvijā (DHELI)" VPP-IZM-DH-2022/1-0002

Latgaliešu valodas patskaņu un divskaņu izrunas rīks (Frīzu akadēmija)

<https://fryske-akademy.nl/fa-apps/trainer/>

FRYSKE 🏰 AKADEMY

Pronunciation app

Choose a speaker:

IG ▼

Choose a vowel:

all ▼

Assessment:

strict ▼

➔

FRYSKE 🏰 AKADEMY

zynu

43 / 91

★★★★★

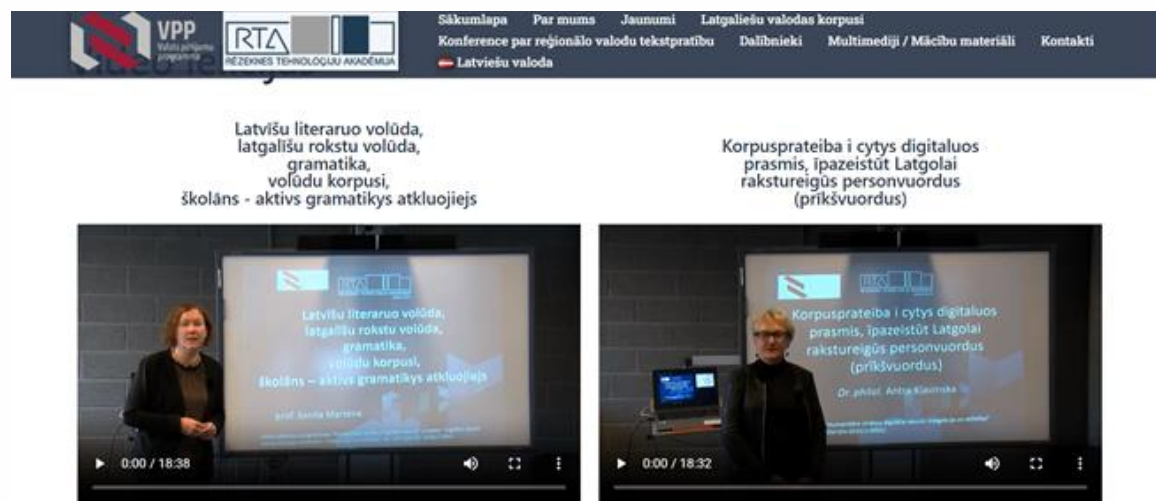
🎯 ▶ ⏩ ↺

➔

Informatīvie pasākumi

- studiju kursi «Valodas korpusi izglītības procesā», «Valodu tehnoloģijas» u. c. RTA skolotāju programmas studentiem;
- vasaras nometnes skolēniem, materiāli tavaklase.lv;
- semināri un videolekcijas latgaliešu valodas skolotājiem.

https://ltg.korpuss.rta.lv/video_lekcijas/

KLUPŠANAS AKMEŅI

- **Lingvistiskie:**
 - latgaliešu valodas datu (tekstu, vārdnīcu, gramatiku, mācību materiālu) nepietiekamība;
 - variantums un normēšana;
 - manuālā audioierakstu atšifrēšana – subjektivitātes faktors;

parečka
parečka
sorkonuo parička dialektisms [LLD 2013]
porička [KIV]
porečka [KIV]

1. joma: botānika Jāņoga. [LLD 2013]

^ Saistītās nozīmes

Sinonīmi

juonūga, — Jāņoga.

1.1. formā: daudzskaitlis Ogulāji ar sarkanām, retāk dzeltenām, ogām ķekaros.

▼ Piemēri *I, ka kaidš trešais vokorā atīt gosts, jis tikai redz, ka sēd ite div taidi, dzer čajēna i veršs puori parečku kryumim.*

1.2. Šo ogulāju oga.

▼ Piemēri *...vysys parečkys apbiers i tu tālaik prosamāssi i nazynuosi, reits ir ci augusts ...*

AVOTI: LLD 2013, Lukaševičs 2011

CONCORDANCE

Mūsdienu latgaliešu tekstu korpus 2022

simple juonūg* 9 (3.22 per million)

CONCORDANCE

simple parečk* 3 (1.07 per million)

CONCORDANCE

simple jōņūg* 4 (1.43 per million)

KLUPŠANAS AKMEŅI

- **Ekstralingvistiskie:**

- finanšu un cilvēkresursu trūkums plānveidīgai un ilgtspējīgai latgaliešu valodas digitalizācijai:

VPP projekts «Latviešu valodas daudzveidība laikā un telpā» - RTA darba grupas kopējā slodze mēnesī – 0,5;

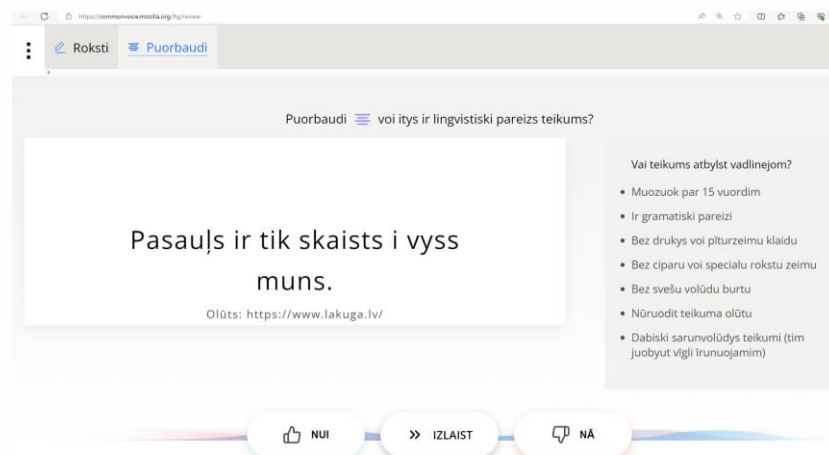
VPP projekts «Atvērtas un FAIR principi atbilstošas digitālo humanitāro zinātņu ekosistēmas attīstība Latvijā» – RTA valodnieku darba grupas kopējā slodze mēnesī – 0,93.

Humanitāro studiju programmu nepopularitāte augstskolās – problemātiska studējošo iesaiste projektos.

- potenciālo lietotāju intereses trūkums / neinformētība, prasmju trūkums digitālo resursu un rīku izmantošanā.

IESPĒJAS un STIPRĀS PUSES

- Būt aizrautīgiem pirmatklājējiem (ja ne mēs, tad kurš?).
- Ilglaicīga, stabila sadarbība ar Eiropas reģionālo valodu pētniecības centriem institucionālā un personīgā līmenī.
- FAIR datu principu ievērošana un starpinstitutionāla sadarbība.
- Finansējuma piesaiste un jauni projekti.
- Latgaliešu valodas kā vērtības apzināšanās un apziņas popularizēšana lokālajā kopienā, īpaši jauniešu un skolēnu vidū (Erasmus+ projekti).
- Pūliesaiste.

Jautājumi & ieteikumi

antra.klavinska@rta.lv